

Úřad práce ČR
Generální ředitelství

Praha, 15. 6. 2015

Dobrovského 25
170 00 Praha 7

Tel.: 950 180 111

Za zneužití dávky mohou padat i tresty

Během loňského roku odhalili zaměstnanci Úřadu práce ČR (ÚP ČR) téměř 9 370 případů neoprávněného pobírání sociálních dávek. V roce 2013 jich bylo 7 950. Celková výše škody přesáhla loni 65 mil. Kč. O rok dřív to bylo téměř 54 mil. Kč. Padlo už i několik obvinění a také trestů podmínečného odnětí svobody.

K neoprávněnému pobírání dochází především v oblasti nepojistných sociálních dávek. Jedná se hlavně o **příspěvky a doplatky na bydlení, příspěvky na živobytí, v menší míře pak o příspěvky na péči, zvláštní pomůcku, mobilitu nebo dávky mimořádné okamžité pomoci**. Výjimečné ale nejsou ani případy neoprávněného pobírání **rodičovského příspěvku a podpory v nezaměstnanosti či při rekvalifikaci**.

“Klienti například zatají své veškeré příjmy, nenahlásí nástup do zaměstnání či pobyt v zahraničí, hospitalizaci nebo třeba narození dalšího dítěte, a my se tato fakta následně dozvíme. V takových případech musí člověk vyplacené peníze vrátit úřadu zpět,” popisuje Kateřina Sadílková, pověřená řízením Úřadu práce ČR.

„V rámci vnitřního kontrolního systému se nám daří poměrně dobře odhalovat takovéto případy. Naši zaměstnanci šetří příjmy za rozhodná období, které klienti dokládají při žádosti o přiznání nebo vyplacení dávek ze systému státní sociální podpory či hmotné nouze,” doplňuje ředitelka Odboru pro sociální věci Generálního ředitelství ÚP ČR **Zdeňka Cibulková**.

V tomto ohledu se začíná pozitivně projevovat i postupné personální posílení v oblasti nepojistných sociálních dávek. *„Máme více prostoru k provádění sociálních šetření, a to jak ohlášených, tak i namátkových, v místě pobytu klientů a daří se nám tak snižovat riziko zneužití dávek,”* říká **Josef Bürger**, pověřený řízením Krajské pobočky ÚP ČR v Brně.

Krajské pobočky ÚP ČR mají velmi dobře nastaven vnitřní kontrolní systém, stejně jako spolupráci se státním zastupitelstvím, Policií ČR (PČR) a obcemi. Pokud pracovníci úřadu získají podezření, že se konkrétní klient pobírající dávky dopouští podvodu či trestného činu, oznámí ihned tuto skutečnost příslušnému státnímu zastupitelství nebo PČR. ***„Nejčastěji se tak děje v případech, kdy máme podezření z padělání nájemních smluv, dokladů o úhradě nájemného a energií či podpisů společně posuzovaných osob nebo***

Úřad práce ČR
Generální ředitelství

Dobrovského 25
170 00 Praha 7

Tel.: 950 180 111

pronajímatelů,“ vyjmenovává ředitel Krajské pobočky ÚP ČR v Českých Budějovicích **Ivan Loukota**.

System funguje i obráceně – pokud policie zjistí, že si některý z klientů neoprávněně „přivydělává“ třeba prodejem druhotných surovin (nejčastěji železného šrotu), nahlásí to ÚP ČR. **„Osobně velmi oceňuji tuto spolupráci mezi orgány státní správy. Bez ní by Úřad práce ČR odhaloval takové podvody skutečně s obtížemi,**“ upozorňuje ředitelka Krajské pobočky ÚP ČR v Příbrami **Renata Malichová**. Na základě vzájemné spolupráce **padlo už i několik rozsudků**. Většinou se jednalo o podmíněčné tresty odnětí svobody.

Poměrně často také dochází k tomu, že příbuzní klientů, kteří pobírali některou z nepojistných sociálních dávek a zemřeli, opomenou tuto skutečnost (ať už úmyslně nebo z neznalosti zákona) sdělit Úřadu práce ČR. **„Je třeba si uvědomit, že pečující osoby a někteří poskytovatelé sociálních služeb mají ohlašovací povinnost a jsou tedy plně zodpovědní za její porušení,**“ zdůrazňuje ředitelka Krajské pobočky ÚP ČR pro hl. m. Prahu **Blanka Havlík**.

Situaci, kdy úředníci neměli vždy k dispozici aktuální informace o příjemcích dávek v případě jejich úmrtí, pomohla vyřešit změna v roce 2014, když ÚP ČR získal přístup do evidence obyvatel.

Úřad práce ČR i nadále pokračuje v systematickém prověřování doložených podkladů a příjmů. A dělá maximum proto, aby zamezil neoprávněnému čerpání dávek a příspěvků ze státního rozpočtu.

Příklady zneužití nepojistných sociálních dávek

Klientka, která pobírala příspěvek na péči, zemřela. Manžel, jako pečující osoba, neoznámil její úmrtí a dávku dále pobíral a užíval pro svou potřebu. Celková škoda dosáhla téměř 400 000 Kč. Vše odhalily zaměstnankyně příslušného kontaktního pracoviště ÚP ČR ve chvíli, kdy získaly přístup do evidence obyvatel. Případ skončil u soudu a manžel byl odsouzen k podmíněnému trestu odnětí svobody.

Klientka pobírala příspěvek na živobytí. K tomu si přivydělávala sběrem šrotu. Během půl roku si tak přišla na 75 000 Kč. Tuto skutečnost ale „opomněla“ ÚP ČR sdělit. Následně byla odsouzená za padělání částek o úhradách za bydlení, neoznámení příjmů a zatajení skutečného počtu společně posuzovaných osob.

Úřad práce ČR

Tisková zpráva

Úřad práce ČR
Generální ředitelství

Dobrovského 25
170 00 Praha 7

Tel.: 950 180 111

Klientka pobírající příspěvek na péči zemřela. Její rodina to ÚP ČR nenahlásila, stejně jako předtím nenahlásila, že paní byla hospitalizovaná. Vše se zjistilo až po vypořádání dědického řízení na základě vrácené platby ze zrušeného účtu klientky. Dědicem byl syn, který odmítl neoprávněně přijaté částky vrátit. Učinil tak až těsně před podáním žaloby na soud.

Klientka požádala o příspěvek na bydlení a příspěvek na živobytí. Předložila nájemní smlouvu a doklad o zaplacení nájemného a služeb s podpisem majitele bytu. Referentky ÚP ČR ověřily pravost dokladu i nájemní smlouvy. Dávky ÚP ČR přiznal a klientce vyplácel. Ta následně předkládala úřadu potvrzení o platbách. Na základě důkladné vnitřní kontroly úředníci zjistili, že tato potvrzení jsou falešná. ÚP ČR podal na ženu trestní oznámení - přišla o dávky a soud jí uložil podmínečný trest odnětí svobody.

Soud rozhodl o nepodmínečném odnětí svobody na 20 měsíců v případě klienta, který zatajil pravdivé informace o svém majetku, když žádal ÚP ČR o příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení (vlastnil nemovitost a několik motorových vozidel). Vzniklá škoda činí 120 000 Kč. Muž se proti rozsudku okresního soudu odvolal, v současné době probíhá odvolací řízení.

Klientka uvedla, že byla oloupena o všechny vyplacené dávky v době, kdy upadla do bezvědomí a museli u ní zasahovat záchranáři. ÚP ČR tedy požádala o dávku mimořádné okamžité pomoci a doložila svou žádost protokolem o trestním oznámení. Dávku jí ÚP ČR poskytl. Následně ale referentky zjistily nesrovnalosti ve výpovědi klientky a při dalším šetření Policie ČR se prokázalo, že si vše vymyslela. Peníze musela vrátit.

Kateřina Beránková, tisková mluvčí ÚP ČR